

สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ
Workshop on the Establishment of ASEAN Standards on Organic Agriculture ครั้งที่ ๑
และ UNFSS Regional Briefing Session for ASEAN
ระหว่างวันที่ ๒๑-๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๖ ณ เมือง Clark สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

การประชุมเชิงปฏิบัติการ Workshop on the Establishment of ASEAN Standards on Organic Agriculture เป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการที่จัดตั้งขึ้นจากมติที่ประชุม Special Experts Group on the ASEAN Regional Standard for Organic Agriculture ครั้งที่ ๑ (เมษายน ๒๕๕๖) ซึ่งอยู่ภายใต้ Task Force on ASEAN Standards for Horticultural Produce and Other Food Crops (MASHP) มีหน้าที่เพื่อพิจารณาจัดทำร่างมาตรฐานอาเซียนสำหรับเกษตรอินทรีย์และจัดทำร่างแผนงาน/โครงการที่จะสนับสนุนและส่งเสริมการปฏิบัติงานดังกล่าว และผลการประชุมที่ได้จะนำเสนอพิจารณาในการประชุม MASHP, ASWGC/SOM-AMAF และ AMAF ตามลำดับ สรุปผลการประชุมที่สำคัญ มีดังนี้

๑. การประชุมในครั้งนี้ประกอบด้วยผู้แทนจากประเทศสมาชิกอาเซียนจำนวน ๕ ประเทศ ได้แก่ บรูไน ดารุสซาลาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศมาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และประเทศไทย รวมทั้งสิ้นจำนวน ๓๐ คน โดยมี Ms. Lara G. Vivas, Senior Science Research Specialist, Bureau of Agriculture and Fisheries Product Standards (BAFPS) ผู้แทนกระทรวงเกษตร สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เป็นประธานการประชุม Ms. Mary Grace Mandigma, Senior Science Research Specialist, BAFPS เป็นผู้แทน ASEAN Secretariat และมี Dr. Andrew B. Villacorta, Regional Executive Director of the Department of Agriculture Regional Field Unit III, BAFPS กล่าวเปิดและต้อนรับผู้แทนประเทศต่างๆ

๒. ที่ประชุมพิจารณาร่างมาตรฐานอาเซียนสำหรับเกษตรอินทรีย์ (ASEAN Standard for Organic Agriculture : ASOA) ในหัวข้อ Scope, Definitions, Objectives และ Crop Production Management Requirement รวมถึงพิจารณา Framework of the Strategic Plan of Action for the ASEAN Cooperation on Organic Agriculture ทั้งนี้เนื้อหาส่วนใหญ่ของร่างมาตรฐานมีความสอดคล้องกับข้อคิดเห็นและมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของประเทศไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ Scope : ที่ประชุมพิจารณาประเด็นคำว่าผลิตผลและผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ ซึ่งที่ประชุมได้กำหนดให้ใช้เป็นคำว่า organic produce และ processed products ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของประเทศไทย (มกษ.๙๐๐๐ เล่ม ๑)

๒.๒ Definitions : ที่ประชุมพิจารณากำหนดนิยาม โดยส่วนใหญ่เป็นไปตามมาตรฐาน Asian Regional Organic Standard (AROS) โดยเห็นชอบให้นิยามคำว่า organic produce และ organic product ตาม มกษ.๙๐๐๐ เล่ม ๑, certification body กำหนดตาม Codex และเพิ่มเติมนิยามคำว่า waste management ทั้งนี้ที่ประชุมแสดงความเห็นอย่างกว้างขวางสำหรับนิยามคำว่า GMO derivative และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง โดยผู้แทนไทยเสนอให้กำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐาน Codex โดยเสนอให้ตัดคำว่า their derivatives ในส่วนของข้อกำหนดออกเนื่องจากในทางปฏิบัติทำได้ยากและมีค่าใช้จ่าย ที่ประชุมจึงมีมติให้ใส่วงเล็บไว้ [] และขอให้นำเข้าพิจารณาในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ ๒ ที่ประเทศไทย

๒.๓ Objectives : ที่ประชุมเสนอตัดตัวอย่าง nanotechnology ซึ่งเป็นหนึ่งในตัวอย่างของเทคโนโลยีที่เป็นอันตรายต่อระบบเกษตรอินทรีย์ ภายใต้วัตถุประสงค์ข้อ ๕ ซึ่งประกอบด้วย products derived from genetic modification, irradiation และ nanotechnology โดยเห็นว่า nanotechnology ยังเป็นเทคโนโลยีที่ไม่มีข้อมูลที่ระบุชัดเจนว่าเป็นอันตราย จึงขอปรับแก้ไขเป็น other technology แทน

๒.๔ Crop Production Management Requirement

๑) Transition period : ที่ประชุมพิจารณาการเริ่มนับระยะเวลาปรับเปลี่ยน โดยเห็นชอบให้เพิ่มเติมตาม มกษ.๕๐๐๐ เล่ม ๑ ดังนี้ “or the filing of application for certification from a Certification Body (CB)” ทั้งนี้ประเด็นการยกเว้น (exemption) ไม่ต้องมีระยะปรับเปลี่ยน ประเทศไทยให้ข้อมูลว่าตาม มกษ.๕๐๐๐ เล่ม ๑ ประเทศไทยไม่มีการยกเว้นไม่ทำให้มีระยะปรับเปลี่ยนแต่สามารถขอลดระยะเวลาปรับเปลี่ยนลงได้ อย่างไรก็ตามต้องไม่น้อยกว่า ๖ เดือน ดังนั้นที่ประชุมจึงปรับข้อความเป็นดังนี้ “An exemption to this requirement that is reduction of conversion period may be approved...”

๒) เพิ่มเติมข้อกำหนด Maintenance of organic management ซึ่งตรงกับข้อกำหนดใน มกษ.๕๐๐๐ เล่ม ๑ ข้อ ๔.๕ พื้นที่ที่ทำเกษตรอินทรีย์แล้วต้องไม่เปลี่ยนกลับไปทำเกษตรที่ใช้สารเคมี ทั้งนี้ที่ประชุมขอให้ประเทศสมาชิกพิจารณาให้ความเห็นข้อกำหนดนี้และนำเข้าพิจารณาอีกครั้งในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งหน้า

๓) Split production and parallel production : ที่ประชุมรับทราบว่าบางประเทศห้ามการผลิตแบบ parallel ขอให้ใส่ [] ไว้และนำเข้าพิจารณาในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งต่อไป

๔) Avoiding contamination : ที่ประชุมขอให้ประเทศสมาชิกพิจารณาประเด็นการตรวจวิเคราะห์ผลผลิต ผลผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการวิเคราะห์ดินหรือน้ำ หากพบว่ามีความเสี่ยง และนำกลับเข้ามาพิจารณาอีกครั้งในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งต่อไป

๕) Land, soil fertility and water management : ที่ประชุมเห็นชอบตามประเทศไทยที่ขอแก้ไขเรื่องการใช้ human excrement กับ leafy, tuber, or root crop ซึ่งประเทศไทยยืนยันไม่อนุญาตให้ใช้ของเสียของมนุษย์ใน edible crops ทั้งผัก ผลไม้ และข้าว ดังนั้นจึงมีมติให้แก้ไขเป็น “Organic soil fertility management does not use human excrement on leafy, tuber or root food crops. Where it is used in other crops...”

๖) Choice of crops and varieties : ประเด็นการเลือกใช้เมล็ดพันธุ์ ที่ประชุมขอให้เพิ่มเติมข้อความ “The use of quality seeds and planting material is encourage.”

๗) Ecosystem management and diversity in crop production : ที่ประชุมเห็นชอบให้หัวข้อ crop rotation กำหนดรวมอยู่ในข้อกำหนดนี้ เนื่องจาก crop rotation เป็นเพียงแนวทางหรือวิธีการหนึ่งในการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพภายในฟาร์ม

๘) Pest, disease, weed and growth management : เห็นควรย้ายข้อความที่เกี่ยวกับการรักษาความสะอาดอุปกรณ์ไปรวมในหัวข้อ Avoiding Contamination ทั้งนี้ประเด็นที่เกี่ยวกับสาร co-formulants (e.g. inerts and synergists) ที่ประเทศไทยมีข้อคิดเห็นให้ตัดออกเนื่องจากตามข้อกำหนดพื้นฐานของประเทศไทยมี พรบ.วัตถุอันตราย ควบคุมสารเหล่านี้อยู่แล้ว และการที่กำหนดไว้เกษตรกรจะต้องดูว่าสารที่ใช้ภายในฟาร์มเป็น co-formulants หรือไม่ซึ่งมีความยุ่งยาก แต่ที่ประชุมมีมติเห็นควรกำหนดไว้เช่นเดิม

๒.๕ ที่ประชุมมีมติเพิ่มเติมหัวข้อ Wild Harvest โดยกำหนดไว้หลังหัวข้อ Crop Production Management Requirement และคงค้างหัวข้อ Post-Harvest Handling, Storage, Transport, Processing and Packaging; Worker’s Health and Welfare; Labelling and Claims; Traceability and Record Keeping; Requirements on Permission of other Substances not Specified in Appendix A-Organic Agriculture Production System และ Annexes โดยมีมติให้นำเข้าพิจารณาในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ ๒

๓. Framework of the Strategic Plan of Action for the ASEAN Cooperation on Organic Agriculture : ที่ประชุมพิจารณา ร่างแผนยุทธศาสตร์ตามข้อเสนอของ ASEAN Secretariat โดยแบ่งเป็น ๖ ยุทธศาสตร์ ดังนี้ ๑) Establish a mechanism for the development of ASEAN Standard on Organic Agriculture ๒) Develop ASEAN Standard for Organic Agriculture ๓) Develop national standard on organic agriculture in the ASEAN Member States ๔) Align national Organic Agriculture standard with the ASEAN Standards for Organic Agriculture ๕) Create awareness and knowledge on ASEAN Standard on Organic Agriculture และ ๖) Development of ASEAN Organic Agriculture Recognition Mechanism and Certification System ซึ่งมีมติให้ประเทศสมาชิกกลับไปพิจารณา รวมทั้งขอให้ประเทศมาเลเซียจัดทำร่าง working document สำหรับยุทธศาสตร์ที่ ๖ และนำเข้าพิจารณาในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ ๒

๔. การประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ ๒ กำหนดจัดขึ้นที่ประเทศไทย ในเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ และครั้งที่ ๓ เห็นชอบให้จัดที่ประเทศมาเลเซีย ประมาณต้นปี ๒๕๕๗

๕. การประชุม UNFSS Regional Briefing Session for ASEAN เป็นการประชุมเพื่อให้ข้อมูลแก่ประเทศสมาชิกอาเซียนถึงภารกิจของโครงการ United Nations Forum on Sustainability Standards (UNFSS) ซึ่งมีหน้าที่สนับสนุนประเทศต่างๆ ในการนำมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนไปใช้ ได้แก่ Global GAP และ Asian Regional Organic Standard (AROS) ซึ่งมาตรฐานดังกล่าวเป็นมาตรฐานของเอกชน โดยมีการสนับสนุนด้านงบประมาณให้แก่ประเทศต่างๆ ด้วย
